

Údržba travnatých ploch:

Současný trend neadekvátního kosení vyprahlých travníků poškozuje travní porosty a má tyto důsledky:

- odkrytí povrchu půdy, zvýšení teploty půdy ohřevem
- vysychání půdy, ztráta schopnosti zasakovat dešťové srážky
- degradace půdy
- narušení biologické aktivity v půdě, úbytek půdních organismů
- nežádoucí změna druhové skladby, snížení kvality travníků, rozvoj ruderálních porostů
- odumírání travních porostů
- snížení diverzity hmyzu, ztráta stanovišť pro úkryt a rozmnožování, zdroje potravy
- ztráta potravy a úkrytů pro ptactvo
- větrná eroze
- vodní eroze a z ní pramenící degradace půdy, snižuje se schopnost zasakovat a vázat vodu
- ztráta plochy horizontálních srážek – rosy
- kontaminace dešťové vody, toků, vodních ploch
- zvýšená prašnost
- snížení vzdušné vlhkosti, zvýšení teploty, negativní vliv na mikroklima
- ztráta potravy pro živočichy
- zbytečně promrhané veřejné prostředky = plýtvání
- při nízké seči dochází k poškození žacích nožů při kontaktu se zemí, kameny

Základní teorie:

Travní porost, založený osemem, se skládá z více druhů trav a jejich odrůd, případně dalších dvouděložných rostlin. Výběr osiva, jeho skladby, odpovídá požadavkům na vlastnosti travního porostu, jeho vzrůstnost, odolnost vůči sešlapu, suchu a četnosti kosení. Takže existují různé typy travníků, které se liší skladbou, účelem a intenzitou údržby. Od okrasných parterových, přes sportovní, obyčejné parkové až po květnaté louky. Ovšem všechny typy mají společné:

Travník je světlomilný, náročný na živiny a vláhu. Jakmile něco z výše uvedeného chybí, nejcitlivější druhy odumírají, travník řídne, jeho místo obsazují dvouděložné rostliny. Snižuje se jeho užitková a estetická hodnota.

Nevhodné období pro vegetaci překonává travník v dormanci (období vegetačního klidu). Zimní dormance je období vegetačního klidu, vyvolané nízkými teplotami, sněhovou pokrývkou, krátkým dnem. Letní dormance je období vegetačního klidu, vyvolané suchem a vysokými teplotami. Travník přestává růst, vegetovat, zežloutne, stáhne si asimiláty z listů do kořenů. V tomto stavu přestává nevhodné období. Jedná se o přirozené fenologické fáze.

Výška neboli vzrůstnost travníku a jeho náročnost na údržbu je dána druhovou skladbou. Ta určuje odolnost travníku vůči sešlapu, suchu, četnosti kosení, odolnosti vůči chorobám. Okrasné travníky jsou krásně měkké, vyrovnané textury, šťavnatě zelené, vhodné ke středně nízké a časté seči, nemají rády sešlap. Sportovní travníky snášejí zátěž, časté a nízké kosení, to vše na úkor svěže zelené, pěkné textury a měkkosti. Pak jsou tu ty obyčejné parkové. Jsou vyšší, snesou méně péče, tzn. kosení 1x za měsíc. Obsahují i dvouděložné rostliny, plevele z pohledu majitele travníku. Poslední kategorií jsou květnaté louky, vyžadující maximálně dvě seče za rok. Jsou vysoké, obsahují dvouděložné rostliny. Jsou zdrojem potravy pro hmyz, zvěř, útočištěm pro ptáky a jiné živočichy. Pestrá druhová skladba, různá hloubka kořenového systému, schopnost čerpat vláhu z větší hloubky, vyšší odolnost vůči suchu. Ovšem jedno mají travní porosty společné, pravidlo výšky kosení.

Všeobecné pravidlo pro kosení travníku je, že se při **kosení odstraňuje maximálně 1/3 čepel** listu a nesmí se poškodit růstový vrchol (srdíčko), ze kterého čepel vyrůstá. To znamená, že pokud

chcete kosit na výšku 4 cm, musíte kosit při výšce 6 cm. Pokud kosíte níž, poškodíte růstový vrchol. Trávník je na poškození růstového vrcholu extrémně citlivý v kombinaci s vysokými teplotami, suchem a přímým sluncem. Při poškození růstového vrcholu v období veder odumírá. Pokud máte porost **vysoký 12 cm**, kosíte na výšku **cca 8 cm**. Snadná poučka. Pokud vám přeroste o dovolené trávník z požadovaných 4 cm na 20 cm, nemůžete ho pokosit na cílovou výšku, ale rozložit snižování na více sečí v závislosti na počasí. Pokud je pod mrakem a vlhko, snese trávník nižší sestřih, návrat na původní výšku je možný ve dvou sečích.

Trávník nesnese teploty půdy nad 42 st. C. V extrémně parných dnech dosahuje povrch půdy v blízkosti fasád a zpevněných ploch vyšších teplot a odumírá. Zůstávají jen dvouděložné rostliny, které koření mnohem hlouběji. Dosáhnou pro vláhu, utečou kořeny před vysokými teplotami do hloubky.

Závěr:

Kosit trávníky v letní dormanci (když je sucho), je zbytečné mrhání peněz. Totéž platí o kosení na 3 cm výšky, bez ohledu na druhovou skladbu a typ trávníku.

Ing. Petra Löffelmannová

Zahradní a krajinářský architekt

Za přispění Komise pro životní prostředí